

'IN MEMORIAM'

Antoni Téllez, guerriller de la memòria

FERRAN AISA

No fa gaire temps en aquestes mateixes pàgines parlaven de la reedició del llibre *Faceries*, la biografia del mític guerriller llibertari. Ara, malauradament, hem de parlar de la desaparició del seu autor, Antoni Téllez Solà, en el seu exili del sud de França, molt a prop de Tolosa de Lenguadoc.

Téllez, nascut a Tarragona l'any 1921, va fer de la seva vida una lluita per la llibertat. Home solidari i íntegre, va dedicar gran part de la seva vida a la recerca i la recuperació de la memòria històrica, sobretot d'aquella història més amagada i silenciada, tant pel franquisme, com per tots els poders autoritaris. Téllez, amb només setze anys, va participar en la Guerra Civil i, posteriorment, el 1939, es va exiliar a França, conjuntament amb la gran riuada de derrotats que fugien de les urpes del feixisme. Va estar internat en els camps de concentració i de treball francesos. Durant la Segona Guerra Mundial va participar activament en la Resistència francesa i va prendre part en l'alliberament de Rodez, així com en l'assalt i el combat de la Vall d'Aran del 1944. En el seu exili francès va militar a la Federació Ibèrica de Joventuts Llibertàries, i va ser un dels redactors i col·laboradors de les publicacions de l'exili *Ruta* (FIJL) i *Solidaridad Obrera* (CNT). Des de França, va col·laborar estretament amb les guerrilles llibertàries de Quico Sabaté i Josep Lluís Faceries. El 1957 va fundar amb altres companys la revista *Atalaya*, mentre es guanyava la vida com a periodista de l'agència France Presse. Després de la mort en acció dels seus amics Faceries (agost del 1957) i Quico Sabaté (març del 1960), Téllez va abandonar la militància organitzativa i es va consagrar definitivament a escriure. La seva idea de contri-

buir a fer que aquesta sorda i ignorada lluita de la resistència àcrata contra la dictadura no fos obviada ni oblidada el va empenyer a agafar la ploma i a començar la tasca d'historiador en el llunyà 1961. Malgrat tots els entrebancs que va trobar pel camí va sortir-se'n i el 1972 publicava, gràcies a l'ajuda del grup editorial La Hormiga,

formada per llibertaris espanyols a l'exili, el seu primer llibre, *La guerrilla urbana en España. Sabaté*. Aquest llibre ha estat reeditat per Plaza & Janés (1978) i per Virus Editorial (1992). El 1974, l'emblemàtica editorial de Pepe Martínez, Ruedo Ibérico, li publicava la seva nova aportació sobre les guerrilles àcrates. Aquesta vegada era sobre la

figura de Faceries, llibre que ha estat recentment reeditat també per Virus.

La seva idea d'escriure la història de la resistència llibertària contra el franquisme va ser fructífera i, a Barcelona, va trobar-ne ressò a l'editorial Virus, que ha anat publicant els seus darrers textos: *Historia de un atentado contra el general Franco* (1993), *El MIL i Puig Antich* (1994) i *La red de evasión del grupo Ponzán. Anarquistas en la guerra secreta contra el nazismo y el franquismo, 1936-1944* (1996).

Després d'haver viscut un temps a Barcelona, a finals dels 90 tornà al seu exili francès, des d'on va continuar la tasca de recerca. Des de França col·laborà sempre amb els estudiosos de les guerrilles i continuà fidel als ideals llibertaris a través d'escrits en publicacions com *Polémica*. Entre els seus treballs també destaquen uns apunts biogràfics de l'artista avantguardista García Lamolla. Una de les seves darreres col·laboracions va ser a la pel·lícula de Carles Balagué *La Casita Blanca*, en la qual relata una de les accions més

conegudes del seu amic Josep Lluís Faceries: l'assalt al popular *meublé*.

Téllez va intentar amb la seva aportació, i crec que ho va aconseguir, desmitificar aquells lluitadors que, en paraules seves, "no van ser ni herois ni màrtirs", però que cal no oblidar, perquè el seu sacrifici no sigui en va.

Antoni Téllez, amb els seus treballs sobre les guerrilles urbanes, no únicament ha posat llum a la lluita dels llibertaris contra la dictadura franquista, sinó que ha recercat des de dins del moviment llibertari els grups d'acció, sense oblidar-se dels somnis de llibertat i dels afanys de cultura d'aquella generació, dels homes i dones que van lluitar pels seus ideals però també per tornar-nos la llibertat i la dignitat.

L'HISTORIADOR ANTONI TÉLLEZ I, AL FONS, UN PANCARTA SOBRE PUIG ANTICH

TONI GARRIGA / EFE